
'TARİHTEN GELEN FERYAT' İSİMLİ KONFERANS DÜZENLENDİ

15.05.2017

13 Mayıs 2017

yesiligidir.com

Iğdır Üniversitesi, Meslek yüksekokulu tarafından düzenlenen Tarihten Gelen Feryat adlı konferans Öğr. Gör. Arslantürk Akyıldız tarafından Karaağaç Kampüsü, konferans salonunda verildi.

Konferansta, Öğr. Gör. Arslantürk Akyıldız, bilhassa, Iğdır yöresinde 1918-20 yılları arasında Ermeni terör örgütleri tarafından yapılan Iğdır ve havalisinde yapılan Türk katliamları örneklerle anlattı.

Büyük bir izleyici kitlesi tarafından takip edilen konferansta, Öğr. Gör. Akyıldız şunları söyledi; Tarih boyunca Iğdır bölgesinde hiçbir zaman nüfus olarak çoğunluğu teşkil etmeyen Ermeniler, taşkınlıklarının arttığı bu dönemde de genel nüfusun üçte birini aşmamışlardır. Bu durumu bildiklerinden yaptıkları vahşetin dozunu artırarak bölgedeki Türk ahaliyi korkutup kaçmalarını sağlanmaya çalışmışlar, böylece çoğunluğa geçmeyi hedeflemişlerdir. diye belirten Akyıldız, devamla şunları söyledi;

IX. Osmanlı Ordusu, Mondros mütarekesi gereğince, Güney Kafkasya'yı ve üç sancağı, 1919 yılı şubat başlarında boşaltmaya başladı. Iğdırın, Türk birlikleri tarafından tahliyesi üzerine geriye dönen Ermeniler, Müslüman halka çok büyük zulüm yapmaya başlamış, bölgedeki vahşet artık dayanılmaz bir hal almıştı. Bu durum üzerine artan şikâyetler ve feryatlar, bölgede etkin olan İngiliz yetkililerine ulaştırıldı. Bunun üzerine İngiliz Generali İyes durumu tetkik ettiklerini, olayların önlenmesi için gerekenlerin yapılacağını ifade etmiştir.

Durumu inceleyen İngilizler, olayın kontrolden çıktığını kabul edeceklerdir. Bunun üzerine; 15. Kolordu komutanlığı, İngilizlere Dâhiliye Nezareti kanalı ile yapılan başvuruya karşılık olarak, İngiliz generalin gönderdiği cevabın geldiğini, bağlı birliklere yazıyla bildirmiştir. Bu yazıda; İngilizlerin, bölgede anarşinin hâkim olduğunu, Ermeni birliklerinin kontrol edilemediğini, bunları kontrol etmek için gerekirse, Osmanlı kuvvetlerinden yararlanabileceğini belirttiğini, bu ihtimale karşı bilhassa 12. fırkanın hazırlık yapması emredilmektedir. Ancak olayları önlemek için hiçbir şey yapmayan İngilizler, el altından Ermeni çetelerinin faaliyetlerini artırmayı teşvik ederken, Türk milis güçlerini de baskı altına almıştır şeklinde konuşan Akyıldız, sözlerine devamla şu şekilde devam etti;

Saldırıların gittikçe artması üzerine Sürmeli bölge ahalisi, durumu düzeltmek için bir elçilik

heyetini Ermenistan tarafına gönderme kararı aldı. Elçi olarak gönderilen Millettekilerden Hasan oğlu Meşhedi Abbas ve Molla Hamit oğlu Molla Muhtar ile beraberlerinde bulunan sekiz arkadaşı, Ermeni hükümeti harbiye nazırı müsteşarı Doronun huzurunda vahşiyane bir şekilde katledildiler. Bu durum karşısında bölge de bulunan Türkler müdafaa maksadıyla, Vedibasas, Zengibasas, Gernerli, Başköy (Aralık) gibi yerlerde, milis teşkilatların, var olanları güçlendirmeye, olmayan yerlerde yeni milis teşkilatları kurarak, saldırılara karşı hazırlıklarını artırmaya başladıklarını söyleyen Akyıldız, bu konuda bazı örnekler vererek şunları söyledi;

Ermeni çetelerinin saldırıları dolayısı ile güvenilir bir yer olduğu için Melekli merkezli Iğdır Milli Hükümeti adlı milli direniş teşkilatı kurulmuştu. Ekber Ramazan(Tufan)nın Meleklideki evinde yapılan toplantı ile kurulan ve Aralık, Kulp (Tuzluca) , Iğdırı kapsayan bu teşkilatın başına Rıza Bey Nahcıvanlı getirildi. Bu teşkilat bölgenin Ermeni çetelerine karşı korumada önemli görevler üslenmiştir. Bu durum Aras Türk Hükümetinin kuruluşuna kadar sürdü

Ermeni birliklerinin bu saldırıları sırasında, Iğdır, Gernerli, Dereleyez, Uluhanlılarda, Başköy (Aralık) de yaşayan Türklerin tamamı yurtlarından kovulmuşlardır. Dolhanofun ve Taşnak çetesi kuvvetlerinin Aras Nehri ve civarındaki Türk katliamları dayanılmaz hal almıştı. Bölge halkı canlarını kurtarmak için bir taraftan İrana, Doğubayazıt istikametine, diğer taraftan nispeten daha güvenilir olan Kulp (Tuzluca) taraflarına kaçıyordu. Gernerlide 48, Vedibasarda 18, Dereleyezde 74, Şerurda 7 köy Yakılmış, suçsuz ve savunmasız insanlar işkenceden geçirilmiştir.

Iğdır bölgesinde ise özellikle ova kesiminde bulunan savunmasız köylerde Ermeni çetelerinin zulüm ve şiddeti bütün hızıyla devam etmekteydi. Oba, Küllük, Hakmehmet, Kazacı, Kadıkışlak ve Necafali, Dize gibi ovada bulunan köylerde Ermeniler, erkekleri toplayıp topluca yakma ve katletme faaliyetlerini devam ettirmekteydiler. Bu köylerin halkından kurtulabilen çok az sayıdaki kişi çareyi, dağlık alanlara ve sınırın dışındaki güvenli yerlerine kaçmakta bulmuşlardı.

Bölgede yaşanan vahşet derecesine gelen Ermeni çetelerinin saldırılarının bölgeye çok acılar çektiğini belirten Akyıldız, bu acı dönemin T.B. M. M.nin direktifleri doğrultusunda harekete geçen Kazım Karabekir Paşanın komutası altında bulunan Türk birliklerinin bölgeye gelmesi sonunda bu acıların bir nebze olsun dindiğini söyledi.

Konferansa Rektör yardımcısının yanı sıra çok sayıda kurum amiri, davetli, öğretim elamanı ve öğrenciler katıldı. Yaklaşık bir saat süren konferans, soruların cevaplandırılması ile son buldu..

Kaynak/Source: